

KENYA JUNIOR SCHOOL EDUCATION ASSESSMENT**2026****KISWAHILI LUGHA****Prediction 3****902/1 Karatasi 1****Muda Saa 1 Dakika 40 Alama 50**

Jina

Nambari ya mtahiniwa

Shule

MAAGIZO KWA WATAHINIWA

1. Karatasi hii ina maswali 50. Jibu maswali yote.
2. Kila swali lina alama 1. Chagua jibu moja tu kati ya A, B, C na D.
3. Jibu maswali kwenye karatasi ya majibu uliyopewa. Tumia penseli ya kawaida ya HB kujaza kiduara chenye herufi ya jibu sahihi.
4. Iweke safi karatasi ya majibu na usiikunje. Usiweke alama nje ya viduara.
5. Hakikisha kuwa umeandika jina lako, nambari ya mtahiniwa na jina la shule yako kwenye karatasi ya majibu.
6. Hakikisha kuwa maswali yote yapo kabla ya kuanza mtihani.

Soma kifungu kifuatacho kisha ujibu maswali 1 hadi 6.

Tunu alitumwa sokoni kununua unga na sukari. Mama yake alimwomba arudi kabla ya mvua kuanza. Mawingu mazito yalikuwa yamefunika anga, na wafanyabiashara waliharakisha kufunika bidhaa zao. Baada ya kununua alivyotumwa, Tunu alishika njia ya kutoka sokoni.

Karibu na lango, mkokoteni uligonga meza ya Bibi Rehema. Machungwa yakatawanyika chini. Baadhi ya wapita njia walicheka, wengine wakaendelea na safari zao. Bibi Rehema alisimama kimya kama sanamu, akitazama bidhaa ambazo ndizo zilizompatia riziki.

Tunu alifikiria onyo la mama yake kuhusu mvua. Hata hivyo, hakuweza kumwacha bibi huyo akiwa ameduwaa. Aliweka kikapu chake mahali pakavu, akainama na kuanza kuokota machungwa. Kijana aliyekuwa akisukuma mkokoteni alisimama na kurudi kusaidia. Punde si punde, wafanyabiashara wawili nao wakajiunga nao. Walitenga machungwa yaliyopasuka na kuweka mazima kwenye kreti.

Walipomaliza, mvua ilikuwa imeanza kudondoka. Bibi Rehema alimshukuru Tunu na kutaka kumpa machungwa mawili. Tunu alitabasamu na kusema, "Sikukusaidia ili unilipe. Hata mimi ningehitaji msaada kama ningekuwa katika hali hii."

Mfanyabiashara wa jirani alimwazima mwavuli, naye akaondoka baada ya kuahidi kuurudisha siku iliyofuata. Alipofika nyumbani, alimweleza mama yake sababu ya kuchelewa. Mama alimsikiliza na kumpongeza kwa kutanguliza utu bila kupuuza jukumu lake la nyumbani.

1. Tunu alitaka kurudi nyumbani mapema kwa sababu

- A. soko lilikuwa limefungwa.
- B. alikuwa amechoka kwa kuokota machungwa.
- C. alitaka kurudi kabla ya mvua kuanza.
- D. alikuwa ameahidi kumtembelea mfanyabiashara.

2. Kitendo cha watu wengine kujiunga na Tunu kinaonyesha kuwa

- A. mfano mzuri unaweza kuwahamasisha wengine.
- B. wafanyabiashara hawakupenda mkokoteni.
- C. kila aliyesaidia alitaka kupewa machungwa.
- D. Bibi Rehema alikuwa amewaajiri wapita njia.

3. Ni tendo gani linalodhihirisha kwamba Tunu hakutafuta malipo?

- A. Kununua unga na sukari.
- B. Kuweka kikapu mahali pakavu.
- C. Kumweleza mama sababu ya kuchelewa.
- D. Kukataa machungwa aliyopewa kama shukrani.

Maswali 4 hadi 6 yanahusu kifungu kilicho kwenye ukurasa uliotangulia.

4. Chagua mpangilio sahihi wa matukio yafuatayo.

- (i) Kutenga machungwa yaliyopasuka.
- (ii) Kuweka kikapu mahali pakavu.
- (iii) Kumweleza mama sababu ya kuchelewa.
- (iv) Kuazima mwavuli.

- A. (i), (ii), (iii), (iv)
- B. (ii), (i), (iv), (iii)
- C. (ii), (iv), (i), (iii)
- D. (iv), (i), (ii), (iii)

5. Kauli “**kimya kama sanamu**” imetumia tamathali gani?

- A. Tashbihi
- B. Sitiari
- C. Takriri
- D. Chuku

6. Kulingana na ahadi yake, Tunu anatarajiwa kufanya nini siku inayofuata?

- A. Kuchukua machungwa yote ya Bibi Rehema.
- B. Kumwambia mama aende sokoni badala yake.
- C. Kumrudishia mfanyabiashara mwavuli.
- D. Kununua mkokoteni mpya.

Soma kifungu kifuatacho kisha ujibu maswali 7 hadi 12.

Sefu alikuwa bingwa wa mchezo wa bao katika shule yake. Aliweza kuona mitego ambayo wachezaji wengine hawakuiona. Kila aliposhinda, wenzake walimshangilia. Baada ya muda, sifa hizo zilimfanya aamini kwamba hakuhitaji mazoezi tena.

Mlezi wa klabu alimwalika Sefu kuhudhuria mazoezi ya kujiandaa kwa mashindano ya shule jirani. “Nimejifunza kila kitu,” Sefu alijibu. Badala ya kwenda mazoezini, alitumia muda wake kueleza ushindi wake wa zamani. Wenzake waliendelea kujifunza mbinu mpya na kuchambua michezo waliyokuwa wamecheza.

Siku ya mashindano, Sefu alipangiwa kucheza na Lela, mwanafunzi ambaye hakuwa amewahi kukutana naye. Alimdharau kabla hata ya mchezo kuanza. Lela hakujibu kejeli zake. Alitulia, akachunguza kila hatua na kutumia muda wake vizuri. Sefu alifanya maamuzi kwa pupa, akaingia katika mtego uliomfanya apoteze mchezo.

Kwa mara ya kwanza, Sefu hakupata maneno ya kuwaambia waliokuwa wakimtazama. Baada ya mashindano, alimwendea Lela na kumpongeza. Alimwuliza jinsi alivyotambua mtego wa mwisho. Lela akamwonyesha hatua alizokuwa amezipuuza.

Jumatatu iliyofuata, Sefu ndiye aliyefika wa kwanza kwenye mazoezi. Alifungua daftari lake na kuanza kuandika mbinu alizofundishwa. Alitambua kwamba ushindi wa jana haukuwa sababu ya kuacha kujifunza leo.

Jibu maswali 7 hadi 12 kwa kuzingatia kifungu kuhusu Sefu.

7. Ni nini kilichomfanya Sefu aache kwenda mazoezini?

- A. Alikuwa amepoteza daftari lake.
- B. Alidhani kuwa hakuhitaji kujifunza zaidi.
- C. Mlezi wa klabu alikuwa amemkataza.
- D. Wenzake walikuwa wameacha mchezo.

8. Lela alimshinda Sefu kwa sababu

- A. alimjibu kila alipomkejeli.
- B. aliwataka watazamaji wamsaidie.
- C. alicheza bila kuchunguza hatua.
- D. alichunguza hatua na kutumia muda vizuri.

9. Kisawe cha “**alimdharau**” ni

- A. alimbeza.
- B. alimpongeza.
- C. alimshawishi.
- D. alimkaribisha.

10. Kufika mapema kwa Sefu kwenye mazoezi kunaonyesha kuwa

- A. alitaka kuzuia wengine wasicheze.
- B. alikuwa amepewa tuzo nyingine.
- C. alikuwa tayari kujifunza na kuboresha mchezo wake.
- D. alitaka kumchukua nafasi mlezi wa klabu.

11. Ni kauli ipi inayofaa zaidi kumshauri Sefu?

- A. Dawa ya moto ni moto.
- B. Elimu haina mwisho.
- C. Mgeni njoo, mwenyeji apone.
- D. Mchelea mwana kulia hulia yeye.

12. Ni kichwa kipi **kisichofaa** kwa kifungu hiki?

- A. Matokeo ya Kujiona Bora
- B. Funzo Kutoka kwa Mpinzani
- C. Umuhimu wa Mazoezi
- D. Utabiri wa Mvua

Soma kifungu kifuatacho kisha ujibu maswali 13 hadi 17.

Mkutano wa jamii huwa na manufaa zaidi pale ambapo watu mbalimbali wanapata nafasi ya kutoa maoni. Kuwepo ukumbini pekee hakumaanishi kuwa kila mtu ameshiriki. Wengine hukaa kimya kwa sababu hawajaelewa mada, hawajapewa nafasi au wanaogopa kudharauliwa.

Waandalizi wanaweza kurahisisha ushiriki kwa kutangaza mada mapema na kutumia lugha inayoeleweka. Pia wanapaswa kuhakikisha kuwa muda na mahali pa mkutano vinawafaa wanaotarajiwa kuhudhuria. Mtu anapouliza swali, hafai kuchukuliwa kuwa anapinga uongozi. Huenda anataka maelezo ili aweze kutoa mchango unaofaa.

Baada ya kusikiliza maoni, viongozi wanahitaji kueleza uamuzi uliofikiwa na sababu zake. Hata pendekezo lisipokubaliwa, aliyelitoa anapaswa kufahamu kwa nini. Kuficha maamuzi kunaweza kuzua mashaka na kuwafanya watu wapoteze imani na viongozi.

Ushiriki wa kweli hauishii katika kuhesabu waliohudhuria. Unahitaji kuheshimu tofauti, kuzingatia maoni na kuwapa watu taarifa za hatua zinazofuata. Hapo ndipo mkutano unapokuwa njia ya kushirikiana badala ya kuwa mahali pa kutangaziwa maagizo pekee.

13. Wazo kuu la kifungu ni lipi?

- A. Ushiriki unahitaji nafasi na heshima kwa maoni ya watu.
- B. Watu wengi wanapaswa kufika mapema mikutanoni.
- C. Maamuzi yote yanapaswa kufanywa na waandalizi pekee.
- D. Mikutano mirefu huwa na manufaa kuliko mifupi.

14. Kwa nini mada ya mkutano inafaa kutangazwa mapema?

- A. Ili kupunguza idadi ya wanaohudhuria.
- B. Ili watu wasiulize maswali.
- C. Ili washiriki wapate nafasi ya kujiandaa.
- D. Ili viongozi waepuke kusikiliza maoni.

15. Kauli ipi inaafikiana na kifungu?

- A. Kila anayekaa kimya amekubali uamuzi.
- B. Kuuliza swali si lazima kumaanisha kupinga uongozi.
- C. Pendekezo lisipokubaliwa halihitaji maelezo.
- D. Kuhesabu waliohudhuria ndiyo njia pekee ya kupima ushiriki.

16. Kuficha maamuzi kunaweza kusababisha nini?

- A. Washiriki wote kufika mapema.
- B. Watu kuacha kutoa mapendekezo yasiyofaa.
- C. Mikutano yote kuahirishwa.
- D. Watu kupoteza imani na viongozi.

17. Maana ya “kuzingatia” kama lilivyotumiwa ni

- A. kutilia maanani.
- B. kutangaza hadharani.
- C. kuahirisha kwa muda.
- D. kukubali bila kuhoji.

Ratiba ifuatayo inaonyesha siku ambazo klabu za Shule ya Mwangaza hukutana. Itumie kujibu maswali 18 hadi 20.

Klabu	Jumatatu	Jumanne	Jumatano	Alhamisi	Ijumaa
Usomaji	✓	✓	✓	✓	✓
Sayansi	✓		✓		✓
Uigizaji		✓		✓	
Ufundi	✓			✓	
Michezo	✓	✓	✓	✓	
Mazingira	✓		✓		

18. Ni klabu zipi zote zinazokutana mara mbili tu kwa wiki?

- A. Sayansi, ufundi na michezo
- B. Usomaji, uigizaji na mazingira
- C. Uigizaji, ufundi na mazingira
- D. Ufundi, sayansi na mazingira

19. Ni siku ipi ambayo klabu chache zaidi hukutana?

- A. Jumanne
- B. Ijumaa
- C. Jumatano
- D. Alhamisi

20. Ni klabu ipi inayokutana kila siku iliyo kwenye ratiba?

- A. Michezo
- B. Sayansi
- C. Ufundi
- D. Usomaji

Alama ya tiki inaonyesha kuwa klabu hukutana siku hiyo.

Soma mazungumzo yafuatayo kisha ujibu maswali 21 hadi 25.

(Ni ukumbini. Baraka na Sifa wanapanga viti kwa ajili ya kongamano la shule.)

Baraka: Hujambo, Sifa?

Sifa: __21__. Nawe je?

Baraka: Sijambo. Nimeleta viti vitatu zaidi. Haba na haba...

Sifa: (Akimalizia.) Hujaza kibaba! Tukishirikiana tutamaliza mapema.

Baraka: Ni kweli, rafiki yangu. Tafadhali nisogezee kiti hicho.

Sifa: (Akimsogezea kiti.) Hiki hapa. Je, umebeba kalamu ya kuandika majina?

Baraka: (Akikagua mfuko.) Ala! Kalamu niliyotunukiwa jana imepotea.

Sifa: __24__. Tuitafute pamoja kabla ya wageni kuwasili.

Baraka: Asante. Baadaye ningependa kuuliza swali katika kongamano.

21. Ni kauli ipi inayofaa kujaza nafasi ya 21?

- A. Sijambo
- B. Marahaba
- C. Shikamoo
- D. Pole

22. Ni maneno yapi yanaonyesha kuwa Sifa alikamilisha kauli ya Baraka?

- A. Hiki hapa.
- B. Nawe je?
- C. Hujaza kibaba!
- D. Tuitafute pamoja.

23. Ni maneno yapi yanaonyesha ukaribu kati ya wahusika?

- A. Viti vitatu zaidi
- B. Rafiki yangu
- C. Kabla ya wageni
- D. Kalamu ya kuandika

24. Chagua kauli inayofaa kujaza nafasi ya 24.

- A. Hongera sana
- B. Buriani
- C. Karibu tena
- D. Pole sana

25. Ni ishara ipi inayofaa kwa Baraka kuomba nafasi ya kuuliza swali katika kongamano?

- A. Kuinua mkono
- B. Kuwageuzia watu mgongo
- C. Kuziba masikio
- D. Kugonga viti

Kifungu kifuatacho kina nafasi 26 hadi 35. Chagua jibu lifaalo zaidi kujaza kila nafasi.

Katika warsha ya ufundi, Bi Zawadi __26__ wanafunzi jinsi ya kushona vifuko. Kila mwanafunzi alipewa vitambaa __27__ vyenye rangi tofauti. “Hakikisha kuwa __28__ vipimo kabla ya kukata,” alisema fundi. __29__ Omari akajibu. Kazi hiyo __30__ uvumilivu na umakini. Omari __31__ uzi kwenye tundu la sindano, kisha akaanza kushona. Katika siku mbili __32__, wanafunzi walitia __33__ katika kazi yao. Waliikagua mishono __34__ kufunga vifuko vilivyokamilika. Kwa vile alifuata maelekezo, Omari __35__ kitambaa chochote siku hiyo.

26. **A.** waliwaonyesha **B.** aliwaonyesha **C.** walionyesha **D.** walioonyeshwa

27. **A.** mawili **B.** miwili **C.** mbili **D.** viwili

28. **A.** tunazingatia **B.** anazingatia **C.** unazingatia **D.** mnazingatia

29.

A. “Nitafuata maelekezo yako,”

B. “Nitafuata maelekezo yako?”

C. Nitafuata maelekezo yako,”

D. “nitafuata maelekezo yako.”

30. **A.** ilimaliza **B.** ilihitaji **C.** iliharibu **D.** ilikataa

31. **A.** alipita **B.** alipitiwa **C.** alipitisha **D.** alipitiliza

32. **A.** zilivyofuata **B.** zilikufuata **C.** zilizofuatiazo **D.** zilizofuata

33. **A.** bidii **B.** bidhaa **C.** bei **D.** biashara

34. **A.** ndani ya **B.** kabla ya **C.** karibu ya **D.** katika ya

35. **A.** hataharibu **B.** huharibu **C.** hakuharibu **D.** hamkuharibu

Kwa maswali 36 hadi 43, chagua jibu sahihi.

36. Ni neno lipi linalotofautiana na “**kura**” kwa sauti moja pekee?

- A. kazi
- B. kona
- C. kuki
- D. kula

37. Salma alipika chakula kwa niaba ya jirani yake. Chagua sentensi yenye maana hiyo.

- A. Salma alimpikia jirani yake chakula.
- B. Salma alipikiwa chakula na jirani yake.
- C. Salma alimpikisha jirani yake chakula.
- D. Salma na jirani yake walipikiana chakula.

38. Chagua kiambishi cha kujaza nafasi: Nyasi ndefu ____ likatwa jana.

- A. i B. ya C. zi D. vi**

39. Unganisha sentensi hizi kwa kiunganishi kinachoonyesha ukinzani: Mvua ilinyesha sana. Wachezaji waliendelea na mazoezi.

- A. Mvua ilinyesha sana kwa sababu wachezaji waliendelea na mazoezi.
- B. Mvua ilinyesha sana lakini wachezaji waliendelea na mazoezi.
- C. Mvua ilinyesha sana kwa hiyo wachezaji waliendelea na mazoezi.
- D. Mvua ilinyesha sana ili wachezaji waendeleo na mazoezi.

40. Kanusha: Amina angalipanda mapema angalivuna mahindi mengi.

- A. Amina asipopanda mapema hatavuna mahindi mengi.
- B. Amina asingepanda mapema asingevuna mahindi mengi.
- C. Amina hajapanda mapema hatavuna mahindi mengi.
- D. Amina asingalipanda mapema asingalivuna mahindi mengi.

41. Fundi alisababisha mashine isimame. Kauli hii ina maana kwamba fundi

- A. alisimama karibu na mashine.
- B. alisimamiwa na mashine.
- C. alisimamisha mashine.
- D. alisimamia mashine.

42. Usemi halisi wa **Sara alisema kuwa angewatembelea rafiki zake siku iliyofuata** ni upi?

- A. “Nitawatembelea rafiki zangu kesho,” Sara alisema.
- B. “Ninawatembelea rafiki zake leo,” Sara alisema.
- C. “Ningewatembelea rafiki zangu siku hiyo,” Sara alisema.
- D. “Aliwatembelea rafiki zangu jana,” Sara alisema.

43. Andika “**Mtoto huyu analia**” katika hali ya udogo.

- A. Watoto hawa wanalia.
- B. Kitoto hiki kinalia.
- C. Jitoto hili linalia.
- D. Mtoto yule analia.

Kwa maswali 44 hadi 50, chagua jibu sahihi.

44. Neno “**jioni**” katika sentensi “**Mvuvi hurudi jioni**” ni

- A. kivumishi cha sifa.
- B. kiunganishi.
- C. nomino ya pekee.
- D. kielezi cha wakati.

45. Nomino “**tunda**” katika sentensi “**Tunda hili limeiva**” iko katika ngeli gani?

- A. LI-YA
- B. KI-VI
- C. I-ZI
- D. U-I

46. Chagua sentensi iliyo katika wakati uliopita, hali timilifu.

- A. Wakulima watawuna maharagwe.
- B. Wakulima wanawuna maharagwe.
- C. Wakulima walikuwa wamevuna maharagwe.
- D. Wakulima walikuwa wakivuna maharagwe.

47. Wingi wa “**Uzi huu umekatika**” ni

- A. Nyuzi hii imekatika.
- B. Nyuzi hizi zimekatika.
- C. Nyuzi hawa wamekatika.
- D. Nyuzi haya yamekatika.

48. Andika “**Mkulima alipalilia bustani yake**” katika hali ya mazoea.

- A. Mkulima anapalilia bustani yake.
- B. Mkulima amepalilia bustani yake.
- C. Mkulima atapalilia bustani yake.
- D. Mkulima hupalilia bustani yake.

49. Sentensi “**Fundi amefunga lango**” katika kauli ya kutendwa ni

- A. Lango limefungwa na fundi.
- B. Fundi amefungia lango.
- C. Lango limemfungia fundi.
- D. Fundi amelifungisha lango.

50. Maana ya nahau “**kuvunja moyo**” ni

- A. kutoa msaada.
- B. kufanya sherehe.
- C. kukatisha tamaa.
- D. kuongeza bidii.

HUU NDIO MWISHO WA KARATASI YA MASWALI

KISWAHILI LUGHA Prediction 3**KARATASI YA MAJIBU**

Jina Nambari ya mtahiniwa

Shule

Jaza kiduara kimoja kwa kila swali kwa penseli ya HB.

1.	(A)	(B)	(C)	(D)	26.	(A)	(B)	(C)	(D)
2.	(A)	(B)	(C)	(D)	27.	(A)	(B)	(C)	(D)
3.	(A)	(B)	(C)	(D)	28.	(A)	(B)	(C)	(D)
4.	(A)	(B)	(C)	(D)	29.	(A)	(B)	(C)	(D)
5.	(A)	(B)	(C)	(D)	30.	(A)	(B)	(C)	(D)
6.	(A)	(B)	(C)	(D)	31.	(A)	(B)	(C)	(D)
7.	(A)	(B)	(C)	(D)	32.	(A)	(B)	(C)	(D)
8.	(A)	(B)	(C)	(D)	33.	(A)	(B)	(C)	(D)
9.	(A)	(B)	(C)	(D)	34.	(A)	(B)	(C)	(D)
10.	(A)	(B)	(C)	(D)	35.	(A)	(B)	(C)	(D)
11.	(A)	(B)	(C)	(D)	36.	(A)	(B)	(C)	(D)
12.	(A)	(B)	(C)	(D)	37.	(A)	(B)	(C)	(D)
13.	(A)	(B)	(C)	(D)	38.	(A)	(B)	(C)	(D)
14.	(A)	(B)	(C)	(D)	39.	(A)	(B)	(C)	(D)
15.	(A)	(B)	(C)	(D)	40.	(A)	(B)	(C)	(D)
16.	(A)	(B)	(C)	(D)	41.	(A)	(B)	(C)	(D)
17.	(A)	(B)	(C)	(D)	42.	(A)	(B)	(C)	(D)
18.	(A)	(B)	(C)	(D)	43.	(A)	(B)	(C)	(D)
19.	(A)	(B)	(C)	(D)	44.	(A)	(B)	(C)	(D)
20.	(A)	(B)	(C)	(D)	45.	(A)	(B)	(C)	(D)
21.	(A)	(B)	(C)	(D)	46.	(A)	(B)	(C)	(D)
22.	(A)	(B)	(C)	(D)	47.	(A)	(B)	(C)	(D)
23.	(A)	(B)	(C)	(D)	48.	(A)	(B)	(C)	(D)
24.	(A)	(B)	(C)	(D)	49.	(A)	(B)	(C)	(D)
25.	(A)	(B)	(C)	(D)	50.	(A)	(B)	(C)	(D)